
Uitvoeringsregeling Wet identificatie bij dienstverlening en Wet melding ongebruikelijke transacties

Inleiding

De uitvoeringsregeling Wet identificatie bij dienstverlening en Wet melding ongebruikelijke transacties (hierna: de Regeling) dateert uit 1994 en heeft sindsdien een aantal wijzigingen ondergaan. In deze bijdrage zal ik ingaan op een belangrijke wijziging voor advocaten en (kandidaat-)notarissen, te weten de invoering van een vrijstellingsregeling op grond waarvan advocaten en (kandidaat-)notarissen mogen afgaan op identificatie van een cliënt door een andere advocaat of (kandidaat-)notaris. Niet onvermeld mag blijven dat deze vrijstellingsregeling formeel gezien niet meer van kracht is, aangezien bij een wijziging in de Regeling van 20 augustus en 3 september 2003 de vrijstellingsregeling per ongeluk vervallen is verklaard. Dit is reeds kenbaar gemaakt bij het ministerie van Financiën. Van die zijde heb ik begrepen dat deze omissie zo spoedig mogelijk zal worden hersteld met de voorwaarde dat ook in de periode van 22 augustus 2003 tot herstel van de regeling het geldig gebruikmaken van deze vrijstelling gehonoreerd wordt.

Sinds 1 juni 2003 valt een aantal werkzaamheden van advocaten, (kandidaat-)notarissen (hierna: Adviseurs) en fiscaal adviseurs (hierna: FA) onder de werking van de Wet identificatie bij dienstverlening (WID) (art. 7 van het besluit van 24 februari 2003 tot aanwijzing van instellingen en diensten in het kader van de Wet identificatie bij dienstverlening en de Wet melding ongebruikelijke transacties).

Identificatie

Uitgangspunt van de WID is dat identificatie in persoon plaatsvindt (art. 3 WID). Het is in de praktijk niet altijd eenvoudig te voldoen aan de gestelde eis dat identificatie dient te geschieden voordat de betreffende dienst verleend wordt (art. 2 WID). Hoe identificatie

moet plaatsvinden, is beschreven in artikel 3 van de WID (zie eveneens V&O 2001, p. 68 e.v.). Het identificeren van de verzoekende persoon is niet altijd voldoende.

Andere Adviseur

Vaak komt het voor dat een verzoek om dienstverlening afkomstig is van een andere Adviseur of FA. In een dergelijk geval stelt de wet als eis dat zowel de Adviseur of FA als de achterliggende cliënt geïdentificeerd moet worden conform de WID (art. 5 WID). Dit is zowel voor de cliënt als voor de Adviseur of FA belastend. De eerste Adviseur of FA dient de cliënt conform de WID te identificeren. Vervolgens dient de tweede Adviseur of FA hetzelfde te doen. Voor een cliënt is dit niet eenvoudig te begrijpen. Daarnaast is het vreemd dat twee verschillende adviseurs dezelfde informatie dienen te verifiëren. Vanuit professioneel oogpunt is dat niet erg efficiënt.

Op basis van artikel 5 lid 6 WID is aan de minister de mogelijkheid geboden vrijstelling te verlenen van deze eis. Gelukkig is voor deze gevallen gebruikge maakt van de mogelijkheid vrijstelling te verlenen.

Uitvoeringsregeling

Bij de wijziging van de uitvoeringsregeling WID d.d. 28 mei 2003 is een tweetal vrijstellingen gegeven:

1. indien een in Nederland gevestigde advocaat of (kandidaat-)notaris reeds de cliënt heeft geïdentificeerd conform de WID, dan wel
2. indien een in een lidstaat van de Europese Unie gevestigde advocaat of (kandidaat-)notaris de cliënt reeds heeft geïdentificeerd conform de WID.

Reden voor het opnemen van deze vrijstelling is dat 'in de praktijk tussen de beroepsgroepen van advocaten en (kandidaat-)notarissen onderling veelvuldig contact plaatsvindt ten behoeve van dezelfde cliënten' (toelichting uitvoeringsregeling WID). Het wordt daarom onnodig geacht dat twee Adviseurs dezelfde identificatie verrichten. Het is ook logisch dat een Adviseur mag afgaan op de identificatie die door een andere Adviseur heeft plaatsgevonden. De FA vallen buiten het gebruik van deze vrijstellingsregeling. Reden hiervoor is dat dit geen beschermd beroep is. Het zou de praktijk enorm helpen wanneer in elk geval FA, en eventueel andere adviseurs die identificatie conform de WID doen, eveneens van de vrijstellingsregeling gebruik kunnen maken.

De reden voor uitbreiding van deze vrijstelling voor Adviseurs uit lidstaten van de Europese Unie is gelegen in het feit dat in deze landen vergelijkbare eisen gesteld zijn met betrekking tot identificatie- en meldplicht; een logische uitbreiding c.q. beperking. Dit zijn beroepsbeoefenaars die waarborgen dat identificatie op juiste wijze heeft plaatsgevonden.

Voorwaarden

De minister heeft echter twee voorwaarden aan de vrijstelling gesteld, zo blijkt uit de toelichting. De voorwaarden zijn:

1. Een Adviseur moet zich ervan vergewissen dat identificatie door een andere Adviseur conform de WID heeft plaatsgevonden; en
2. De Adviseur die de cliënt reeds heeft geïdentificeerd conform de WID, dient zelf door de tweede Adviseur te worden geïdentificeerd conform de WID.

Het stellen van deze nadere voorwaarden kan ertoe leiden dat Adviseurs niet altijd af zullen willen gaan op de reeds eerder verrichte identificatie door een andere Adviseur. Daarnaast is het zo dat vertrouwen op identificatie door een andere Adviseur risico's mee kan brengen.

Eerste voorwaarde: vergewissen

Een Adviseur die afgaat op de identificatie door een andere Adviseur, moet zich vergewissen van het feit dat deze dat juist heeft gedaan. Wanneer is daarvan sprake? Indien het de bedoeling is dat de tweede Adviseur het werk van de eerste Adviseur overdoet, lijkt het voordeel van deze vrijstelling betrekkelijk. Wiens verantwoordelijkheid is het wanneer achteraf blijkt dat de eerste Adviseur niet conform de WID heeft geïdentificeerd? Als de tweede Adviseur de eerste Adviseur daar niet op kan aanspreken, heeft gebruikmaking van de vrijstelling nauwelijks zin.

Tweede voorwaarde: identificatie

De tweede voorwaarde is wat curieus. Indien een Adviseur afgaat op de identificatie van een cliënt door een andere Adviseur, dient de tweede Adviseur de eerste Adviseur te identificeren. Identificatie moet derhalve in alle gevallen gebeuren. Ofwel de cliënt ofwel de Adviseur dient te worden geïdentificeerd. De vrijstelling heeft derhalve tot gevolg dat er nog steeds identificatie dient te geschieden, maar de persoon die geïdentificeerd moet worden, kan een andere zijn. Ik vraag me af wat de winst dan is.

Voorstel

De vrijstelling zoals deze is vastgelegd in de uitvoeringsregeling, is een welkome aanvulling op de praktijk van Adviseurs. De voorwaarden zoals die uit de toelichting blijken, leiden er thans echter toe dat gebruik van de vrijstelling vaak achterwege zal blijven. Indien er gebruik van wordt gemaakt, kunnen er risico's aan verbonden zijn. Ik stel derhalve voor de voorwaarden op de volgende wijze toe te passen:

1. Een Adviseur vergewist zich van identificatie van een cliënt conform de WID door middel van een schriftelijke bevestiging van de Adviseur die de identificatie heeft verricht dát de identificatie is verricht. Op de juistheid daarvan mag een Adviseur vertrouwen. Het moet niet noodzakelijk zijn dat de Adviseur aan de hand van de onderliggende documentatie moet beoordelen of de identificatie conform de WID heeft plaatsgevonden.
2. Identificatie van een Adviseur kan geschieden door middel van bevestiging dat iemand in die functie is ingeschreven. Voor advocaten kan dit via de Nederlandse Orde van Advocaten, de rechtbank of de Raad van Toezicht en voor (kandidaat-)notarissen via de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie of de Kamer van Toezicht. Indien FA onder de regeling zouden vallen, zou dit bekend kunnen worden via de administratie van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB). Complicatie is dat niet iedere FA bij de NOB is aangesloten. Voor die FA die dat wel zijn, zou een dergelijke bevestiging van registratie toereikend moeten zijn.

Conclusie

De toepasselijkheid van de WID heeft voor Adviseurs en FA tot gevolg gehad dat voor bepaalde werkzaamheden een cliënt moet worden geïdentificeerd alvorens een aanvang kan worden gemaakt met de dienstverlening. Om te voorkomen dat een cliënt meer dan één keer geïdentificeerd wordt conform de WID, is een uitvoeringsregeling totstandgekomen op grond waarvan Adviseurs binnen de Europese Unie mogen afgaan op de identificatie op grond van de WID. Het zou de praktijk enorm helpen wanneer ook FA en andere adviseurs die hun cliënt thans identificeren conform de WID, ook van deze vrijstelling gebruik zouden kunnen maken.

De beide voorwaarden die aan de vrijstelling zijn verbonden, kunnen als volgt worden gehanteerd:

1. Een Adviseur voldoet aan de uitvoeringsregeling indien een andere Adviseur bevestigt dat deze conform de WID heeft geïdentificeerd.

Vennootschap & Onderneming

2. Identificatie van een Adviseur geschiedt via bevestiging van de beroepsorganisatie of de rechtbank dat de betreffende Adviseur als zodanig is geregistreerd.

Indien de uitvoeringsregeling en de daarbij behorende toelichting op vorenstaande wijze zullen worden aange-

past en uitgelegd, zal de praktijk meer baat hebben bij de Regeling.

*Mr. B. Snijder-Kuipers
De Brauw Blackstone Westbroek N.V.
en Rijksuniversiteit Groningen*